N°. 98. 1831.

BREDASCHE Staat-, Letterkundig- Nieuws- COURANT. en Wetenschappelijk Blad.

Woensdag den 18 Mei.

NEDERLANDEN.

Breda, den 17den Mei.

Sedert eenige dagen hebben er weder veranderingen van kantonnementen onder de troepen plaats gehad. Het bataillon Gelderache schutterij, dat sedert een geruimen tijd hier in garnizoen gelegen heeft, vertrok gisteren morgen van hier naar Terheiden, ter aflossing van het daar gekantonneerd bataillon Zuid-Hollandsche schutterij, hetwelk reeds vroeger in onze vesting gelegen hebbende, thans op nieuw er in garnizoen is gekomen.

Wij lezen in de Staats-courant van heden:

» Onderscheidene dagbladen hebben gewag gemaakt van het schieten door de Belgische posten, welke zich op de batterijen bij Antwerpen bevinden, op vaartuigen en sloepen, die naar de citadel waren bestemd, of zich van daar begaven. Dit gebeurde heeft tot eene ernstige correspondentie, tusschen de militaire autoriteiten dier sterkte en die te Antwerpen, aanleiding gegeven, welke wij in de gelegenheid zijn gesteld geworden hierbij mede te deelen. Het blijkt daaruit, dat de maatregelen van represaille, welke de Luitenant-Generaal Baron *Chassé* verpligt is geworden te nemen, aan het oogmerk hebben beantwoord, en dat alles tot de vorige orde van zaken is terug gekeerd, zijnde bereids Donderdag middag twee vaartuigen, de Hollandsche Vlag voerende, van de citadel, het Noorderfort langs, de Schelde afgezakt.

In deze brieven wordt weinig anders gemeld, dan reeds genoegzaam bekend is: regtmatige klagten van onze zijde, uitvlugten, ongegronde tegenklagten en beuzelpraat van den anderen kant. Zoo bij voorbeeld, wordt het schieten van het Noorder-fort op een ongewapend, met groenten geladen vaartuig daaraan toegeschreven, dat de schippers-knecht van gezegd vaartuig het driemalen herhaald *wie daar!* met beleedigende gebaar den beantwoord had, als of het niet hoogstbespottelijk was, om, van een welgewapend fort, eene ongewapende groen-schuit, op licht-klaren dag, het *wie daar* toe te roepen.

Nog behelst gezegde Staats-courant:

» Tot aanvulling en opheldering van het in ons vorig nommer medegedeelde, wegens de schermutseling bij St. Jansteen, kunnen wij uit een berigt van den kolonel *Boellaard van Tuyl*, bevelhebber der troepen in het 5de distrikt van Zeeland, het volgende mededeelen:

» Gisteren avond (den 11den) omstreeks zes ure zijn ongeveer 160 welgewapende Belgen, op het onverwachts, tot nabij de coupure No. 1, op den weg naar Jansteen, omstreeks tien minuten van de vesting Lillo, genaderd, en hebben dadelijk den aanval begonnen. Deze post is op het eerste alarm met één Officier, zes en dertig schutters en een stuk geschut versterkt. Een tweede detachement, onder bevel van den tweeden luitenant *Lurasco*, van het 2de bataillon Overijsselsche schutterij, is tot het verdrijven van den vijand aangerukt, en heeft denzelven over de grenzen teruggejaagd. Het spoedige terugtrekken van den vijand heeft aan de artillerie slechts tot een kanonschot gelegenheid gegeven, waardoor de vijand in verwarring is geraakt, en zijne stelling heeft verlaten. Aan onze zijde is de schutter *van der Woerd* gewond, doch niet gevaarlijk. Volgens geruchten moet de vijand verscheidene gekwetsten hebben. Hoewel deze schermutseling van geen groot aanbelang in zijne gevolgen is geweest, zoo is het echter eene waarheid, dat een onbeperkte moed de Overijsselsche landelijke schutterij bij dit voorval heeft gekenmerkt, hebbende dezelve met de overige troepen in dapperheid gewedijverd, en derzelver manschappen een grooten waarborg voor hunne standvastigheid gegeven."

— Ten aanzien der, door het belgisch bestuur in de provincie Luxemburg bewerkstelligde, wapening van de bewoners der dorpen, die in den onmiddelijken omtrek der vesting Luxemburg gelegen zijn, en waaromtrent het militair gouvernement der vesting aan het belgisch bestuur (*zie ons nommer van gisteren, art. Luxemburg*) had doen weten, dat hetzelve van de landlieden dier dorpen de wapenen had te ontnemen; blijkt het nu nader, dat gemeld militair-gouvernement, na eene driemaal gedane aanmaning te dien einde, op het eerste van welke een ontwijkend, terwijl op de beide volgende in het geheel geen antwoord gekomen was, eindelijk, op den 9den dezer, des morgens vroeg, een aantal troepen de vesting heeft doen uittrekken, en naar de dorpen Eich, Dommeldange, Weimerskirch, Hollerich, Bonnevoije, Neudorff en Bollingergrund afgezonden. De troepen daar gekomen, hebben de bewoners zich door de burgemeesters de lijsten der burgerwachten doen voorleggen en toen, van deze vergezeld, zich naar de woningen der gewapende burgers begeven, waar de overgave der geweren op de vreedzaamste en geregeldste wijze heeft plaats gehad. Van een en ander is acte opgemaakt en zijn er behoorlijke recepissen aan de burgemeesters afgegeven. Alzoo is deze expeditie, zonder tegenstand, zonder eenig geweld, van welke zijde ook, uitgevoerd. Te tien uren kwamen de troepen in de vesting terug; de Nieuwe Poort, gedurende dien tijd gesloten, werd weder geopend, en de vrije gemeenschap hersteld.

Het *Journal de Luxembourg* breedvoerig hiervan verslag doende, eindigt zijn artikel aldus: » De ingezetenen, wier geweren men afvroeg, gaven dezelve met veel bereidwilligheid. Overal betuigde men aan de pruissische militairen de grootste tevredenheid, van deze wapenen te zijn ontslagen, omdat men met grond duchte, dat zij tot ongeluk voor de vreedzame landbewoners zouden strekken, als die, tegen hun zin, in staat van vijandschap gesteld tegenover een garnizoen, dat, bij het minste teeken van aanval of tegenstand, ieder oogenblik, van de hooge wallen der vesting, op hunne woningen kon neerstorten. De ontwapening, zoo geregeld en vreedzaam bewerkstelligd, geeft het belgisch gouvernement een bewijs van den beschaafden geest in onze streken en, wat het van de Luxemburgers te hopen heeft. Het heeft in de zekerheid verkregen, dat in alle plaatsen, waar het wapenen laten uitgeleid, dezelve met blijdschap zullen afgegeven worden aan de troepen die ze komen vragen. Wij willen hopen dat de les heilzaam zij. Het zou voor de patriottische associatie, die aan de bewindvoerders van België de wetten voorschrijft, al te veel voordeel op eens zijn, indien zij verwachten kon, dat de Luxemburgers na hunne nijverheid bedorven te zien en na de afpersingen door de ontvangers van belastingen en leeningen, zich in slagorde tegen gelijke troepen gingen stellen. De toekomst, die niet verre meer is, zal hetgeen wij dikwijls gezegd hebben regtvaardigen. De geest, die in het Luxemburgsche heerscht, is niet die der dolle demagogen, die in de revolutionnaire bladen zich patriottisch aanstellen, en de herstelling van het wettig gouvernement zal alleen tot tegenstanders hebben degenen, die er belang bij hebben, om het volk onder een schrikbewind te houden.

— Wij hebben, in ons nommer van gisteren, artikel Parijs van den 12den, gezegd, » dat het volk genegen scheen, om tegenstand te bieden, en dat een groot deel insgelijks met spuiten was te zamen aanzetten." Dit verdient eenige toelichting, en wij geven dezelve gaarne onzen lezers, zoo als wij die in een fransch blad vinden. » Heden avond (den 12den) is alles rustig. Men heeft zich tegen de volksverzamelingen van een zeer onschadelijk middel bediend, te weten van brandspuiten, waarmede de sappeurs-pompiers op het volk water gaven, hetgeen de menigte deed uit een stuiven; eenige spotters hadden echter kilsteer-spuiten weten meester te worden, waarmede zij de spuitgasten zelven krachtig bespoten."

— De *Neuremburger Correspondent* zegt, dat het Oostenrijksche gouvernement de groote mogendheden eenige opening gedaan heeft, wegens eene algemeene ontwapening en tevens voorgesteld zou hebben, om een congres van ministers te Aken te houden, waarop de zaken van België en van Polen zouden worden geregeld.

— De Engelsche brieven van den 15den dezer hebben geen belangrijk nieuws aangebragt. Men vindt slechts daarin, dat dom *Miguel* aan al de eischen van het Engelsch gouvernement zou voldaan hebben (*Vergelijk het art. Parijs of Lissabon hieronder.*)

— Nadere berigten uit Noord-Polen zijn ons niet geworden. Die uit Zuidelijk Polen en Gallicie bevatten slechts bijzonderheden over het binnenrukken van *Dwernicki* op Oostenrijksch grondgebied, welke allen grootendeels bekend zijn. (*Zie ons vorig nommer.*)

— Volgens brieven uit Tarnopol in Gallicie van den 25sten April, zou aldaar, bijzonder onder de Joden en in de militaire hospitalen, de *Cholera Morbus* met groote hevigheid heerschen. Over zulks in de dorpen van Chorostkow en Koloma het geval zijn, en de zoo besmettende aard dier ziekte zich vertoonen zoude hebben.

's Gravenhage, den 16den Mei.

Zoo als bekend is, zijn door Z. M. voorloopig uit de dienst ontslagen alle zoodanige schutters, welke tot den eersten ban behoorden, en, na hunne inlijving, kind of kinderen hebben verkregen, of wier echtgenooten zich in eenen zwangeren staat bevonden.

Het departement van binnenlandsche zaken heeft onlangs te kennen gegeven, dat, indien door den dood van het kind of der kinderen, of door het niet verwezenlijken van de vermeende zwangerschap, de eigenlijke oorzaak van het ontslag ophoudt te bestaan, de schutters, welke zich in dat geval bevinden, dadelijk tot den eersten ban zullen worden teruggebragt. Tot verzekering dat dergelijke personen zich nog in dezelfde omstandigheden bevinden en hunne reclames ten deze, voortdurend gegrond zijn, zullen maandelijks, te beginnen met den 1sten Junij, aan de plaatselijke besturen behoorlijke attesten daarvan moeten worden ingezonden; deze besturen zullen voorts behoorlijk moeten blijven waken, dat deze attesten niet ligtvaardig worden afgegeven.

— Heden zijnde er een 70tal jagers van het alhier liggende depôt naar het leger vertrokken.

— Men spreekt dezer dagen veel van een koninklijk besluit omtrent eene geheele of gedeeltelijke intrekking van dat, betreffende de korting op de traktementen der ambtenaren, enz.

— Bijna dagelijks vergadert tegenwoordig de kabinetsraad bij Z. M.

BELGIE.

Brussel, den 14den Mei. (*Vervolg.*)

Alhier ziet het licht een besluit van den regent, waarbij, aangezien het aanbod van den graaf *Felix de Merode*, om zijn aandeel in de nationale belooning, als lid van het provisioneel gouvernement verdiend, en dat van den heer *Nicolay*, om de helft van het aandeel in gezegde belooning te besteden tot het oprigten van een gedenkstuk voor degenen, welke, in de maand September jl., te Brussel gesneuveld zijn, en aangezien de menigte inschrijvingen, tot hetzelfde einde, door een groot aantal belgische burgers gedaan, — eene commissie benoemd wordt, ten einde eene mededinging tot een plan van gezegd gedenkstuk te openen. Deze commissie bestaat uit de heeren *van der Linden d'Hoogvorst*, generaal en chef der burger-wachten, *Silvain van de Weijer*, lid van het congres, graaf *de Robiano*, idem, *Solly*, kolonel, aide-de-camp van den regent, graaf *Amadeus de Beaufort*, *Navez* en *Paelinck*, historie-schilders, *Teichman*, inspecteur der bruggen en wegen, en *Suijs*, architekt der paleizen en nationale gebouwen.

— Volgens een rapport van den heer *Buzen*, zich opgevende als militaire kommandant der provincie Luxemburg, zouden, op den 3den Mei, behalve twee of drie pakjes voor ieder man, welke in handen der manschappen van het 2de regiment gesteld zijn, aan de magazijnen van het groot-hertogdom gezonden en aldaar voorhanden zijn 5,450,000 patronen.

Gent, den 13den Mei.

Alhier is afgekondigd de volgende:

DAGORDER.

Ik ondervind de behoefte, om u mijn genoegen te betuigen over de kalme en vastberaden houding, die gij gehouden hebt, op het oogenblik, dat de vijanden van ons land trachtten die te vernielen. Gij gedraagt u als ware Belgen en goede patriotten; ik dank u uit naam des vaderlands.

Soldaten, alle onze vijanden zijn niet buiten de grenzen. Zij, die den regent, dien deugdzamen, door de geheele natie, door middel van hare vertegenwoordigers, gekozen man van zijnen zetel willen beroven, deze zijn onze grootste vijanden. Misdadigen trachten zij in naam der republiek den burger-oorlog in ons midden te brengen, want, zoo drade Belgen elkander de hand niet meer geven, zullen zij, zonder hindernis, hun ontwerp volvoeren, om het door uwe eenstemmige wenschen verbannen huis van Oranje-Nassau in België te herstellen. De natie rekent op u, niet alleen, om de Hollanders te bestrijden, maar ook nog, om haar tegen de rustverstoorders te beschermen. Soldaten, stoot hen van u, indien zij, om uwen moed te vlieden, u van uwe officieren afscheidende, aansetteden, om, zonder bevel, naar de grenzen te trekken, want zij zouden, van uwe afwezendheid gebruik makende, zich bevlijtigen, om hun verraad te volvoeren. Geeft het voorbeeld van gehoorzaamheid, van krijgstucht en van getrouwheid aan uwen eed; dan, dappere kameraden, zullen wij onverwinnelijk zijn; laat ons de zinspreuk van onze heilige revolutie nooit vergeten. *Eendragt en magt! Leve de Regent!*

Gent, den 10den Mei 1831.

De generaal, de eerste militaire divisie kommanderende,

(*Get.*) Ridder de Wayenberg.

Voor kopie Conforme,

De majoor van den staf

J. Fetis.

FRANKRIJK.

Parijs, den 12den Mei. (*Vervolg*)

Men verzekert, dat de minister van marine *de Rigny*, de stoomvaart in ernstige overweging hebbende genomen, eene commissie benoemd heeft, om compagnien van werklieden, mechanisten, stokers, enz., enz., op te rigten, ten einde voor de equipagien der stoomboten gezorgd te worden.

— De admiraal *Verhuell* is tot eene kortstondige sending van het hoogst belang bestemd, hebbende de Koning den generaal graaf *Flahaut*, in zijne plaats tot minister plenipotentaris en buitengewoon gezant te Berlijn benoemd.

— In het dagblad *le Finistère* wordt het volgende gevonden:

„ De stedelijke raad der stad Aubray had eene som bestemd, om daarvoor op den feest-dag van koning *Lodewijk Filips*, levensmiddelen te koopen en onder de behoeftige volksklassen rond te deelen. De bakkers en slagters dier stad, den grijsaard *Holyrood* (*Karel X*) getrouw, hebben dien dag niet willen bakken of slachten en hetgeen nog meer verwondering moet baren, de bakkers hebben dien dag niet willen aannemen. Deze handelwijze wordt aan opstokerij van de geestelijkheid toegeschreven. Des avonds werden de vensterglazen dergenen, welke hunne huizen verlicht hadden, ingesmeten, zoo dat de bezetting van Aubray, eene compagnie van het 45ste regiment van linie sterk, deze vernieling niet heeft kunnen tegengaan."

— De onlusten in de Vendée bekomen dagelijks een verontrustender aanzien; zij zijn tegenwoordig zoo belangrijk, dat het Koningschap van Julij, bij gebrek van even zoo spoedige als krachtdadige maatregelen, met eenen ernstigen en bloedigen strijd in dat gedeelte der Westelijke provincien bedreigd wordt.

— Van Lissabon wordt, in dagteekening van den 3osten April, het volgende geschreven:

» Gisteren is een Engelsch linieschip, met eene stoomboot dierzelfde natie, de Taag binnengeloopen. Daar werden nog vier andere schepen geseind. De aankomst dezer vloot heeft ten doel, om de door den Engelschen consul gedane vordering tot satisfactie te ondersteunen."

Volgens andere authentieke berigten bestaat het Engelsch smaldeel, dat zich voor Lissabon vertoond heeft, uit een vier en zeventiger, vier korvetten en drie brikken; hetzelve komt de vordering van den Engelschen consul ondersteunen en heeft de stelligste bevelen, alle middelen te bezigen, om het gouvernement van donr. *Miguel* te dwingen. Daar is reeds eene sommatie, in tien artikelen vervat, geschied, waarbij niet minder gevorderd wordt dan de afstelling van onderscheiden regerings-personen en eene schadeloosstelling, die niet minder dan 60 Contos de Reys beloopt. Volgens alle waarschijnlijkheid zal deze krachtige betooning den uitslag hebben, die er van verwacht wordt.

Daar ligt nog steeds eene Fransche fregat op den Tag, om het in vrijheid stellen van den ongelukkigen Chateaugnet te vorderen, welke in een cachot verkwijnt, en wiens lotgenooten onderdaan doet vreezen, dat hij er onder bezweken zal zijn, voor men hem ter hulp gekomen is.

SPANJE.

Madrid, den 2den Mei.

De invitatie-billetten voor de dienst van den verjaardag der Koningin op heden zijn met eene zorgvuldige voorzigtigheid gesteld, welke opmerking verdient. In de vorige jaren straalde er in den stijl dier redactie eene soort van wraakzucht door, strekkende, om den reeds aan gedachten over den Spaanschen eigen de Franschen nog aan te vuren. Dit jaar heeft men zich vergenoegd met van de soldaten van *Napoleon* te spreken. De zoodanigen, welke kundig in het stuk der diplomatie zijn, zien in die soort van ontzag voor de Fransche natie, vredelievende gezindheden, welke niet van eens iedets smaak zijn.

Wij wachten binnen kort den graaf *d'Ofalia*, onzen ambassadeur in Frankrijk. Hoezeer zijne afwezendheid enkel voortkomt uit een verlof voor particuliere zaken, wil men nogtans volhouden, dat er een politiek doel in deze reis zou steken.

— In Navarre heerscht de grootste rust. Dat is het geval in bevoorregte provincie, die in tegenwoordig slechts een of twaalfduizend man troepen in liggen, bestemd, om, zoodra de oorlog aan Frankrijk zal verklaard zijn, over Jaca, dat land binnen te rukken. Deze militairen hebben onlangs strikten last bekomen, om zich van alle gemeenschap met de ingezetenen te onthouden, en, wanneer men eenen militair met eenen burger sprekende verrascht, dan moeten zijne chefs volstrekt het onderwerp van het gesprek weten.

Verpachting van Extra Schoone Hooi- of Weilanden.

Woensdag den 25 Mei 1831 des middags 12 uren, ten huize van de wed. KOENS, in de *Drie Snoeken*, te Hardinxveld, van 273 Bunders op de hoog omkade polders den ELLERWAARD tusschen den OUDEN DOOIJMANSWAARD en het DONDERZAND langs GALEIJGAT, den bovenste JAPENWAARD langs de WESTKIL, den LAUWSIMONSWAARD, AART-ELOIJENBOS, GROBBENDONK, KOLSTERWEER, de BIJLANDEN, en FLORUS VAN DEN TEMPEL, alle tusschen de Rivier de Merwede en Westkil, boven de Hoogkil over Giessendam, benevens de BLOEMPLAAT, op den hoek van het STEURGAT bij STENENMUUR.

En zulks in zoodanige perceelen als dezelven zullen genommerd zijn, waarvan aanwijzing zal gedaan worden daags te voren, en 's morgens vóór de Verpachting, zijnde informatie te verkrijgen ten kantore van den Rentmeester STERLING te Dordrecht, en bij den Opziender A. SMAAL, woonende op den polder *den Hengst* over Sliedrecht.

*** Binnen kort zal bij BROESE & COMP. het licht zien:

GEZONDHEIDS-REGELEN, voor onze SCHUTTERS, en voor al de zoodanigen, welke zich in de gelederen onzer armee geschaard hebben, en aan den krijgsmansstand ongewoon zijn, door *J. B. de Beer*, Officier van Gezondheid bij de Geldersche Schutterij, in kl. 8°.

Te Breda bij BROESE & Comp., Boekdrukkers en Boekverkoopers.